

ØVRE EIKER KOMMUNE
Postboks 76
3301 HOKKSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Odd Frydenlund Steen, 35 58 61 54

Att: Fellingsleder Haakon F. Borgen

Tillatelse til skadefelling av en skadegjørende ulv i kommunene Skien, Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal

Statsforvalteren gir tillatelse til skadefelling av én (1) ulv i tidsrommet 2. juli 2024 kl. 16:30 til 12. juli 2024 kl. 17:00 med vilkår som går frem av dette brevet. Fellingstillatelsen gis til Øvre Eiker kommune som er administrativt ansvarlig under fellingsforsøket med regional fellingsleder Haakon F. Borgen som ansvarlig for gjennomføringen. Fellingsområdet er avgrenset til de seks kommunene Skien, Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og rovviltforskriften § 9. Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra brevet er gjort kjent.

Statsforvalteren viser til søknad fra Telemark sau og geit om å få felle ulv, innkommet på e-post til Statsforvalteren kl. 10.39 onsdag 3. juli. Statsforvalteren ga tillatelse til felling tirsdag 2. juli i definerte kommuner, jf. nedenstående.

Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (SFVT) ble varslet av Statens naturoppsyn (SNO) ved Espen Marker om funn av to døde sauer (voksen sau og lam) vest for Fjellvannet i Skien kommune tirsdag 2. juli kl. 15.08. I tillegg hadde turgåere i området meldt inn at de hadde observert seks skadde og blodige sauer/lam i det samme området. Dyreeier hadde fått beskjed om tilfellet og hentet ned lammet og gravd ned dette ved egen gård, mens sauen ble hentet inn og undersøkt av SNO. Undersøkelsene viste flere kraftige bitt flere steder på dyrets kropp og SNOs konklusjon var på dette tidspunktet sannsynlig ulveskade. Onsdag 3. juli kl. 09.12 fikk SFVT beskjed fra SNO om at det nå forelå funn av 4 døde sauer/lam som alle var dokumentert drept av ulv. Samtidig ble det gitt beskjed om at det var filmet en ulv mellom Klovholt og Geiteryggen i Skien onsdag morgen 3. juli.

I forbindelse med at det på dette tidspunktet allerede var gitt en fellingstillatelse av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud og Oslo og Akershus på en skadegjørende ulv i Rollag i Buskerud (saks nr. 2024/27131 datert 1. juli 2024), tok SFVT kontakt med Buskerud for å diskutere muligheten for å utvide den tillatelsen til også å gjelde kommuner i Telemark. Løsningen, bl.a. på grunn av

mulighetene for at dette kunne være forskjellige skadegjørende individer, ble at SFVT skulle utarbeide en egen fellingstillatelse for aktuelle kommuner i Telemark.

Etter som det ikke er etablert et interkommunalt skadefellingslag i østre deler av Telemark, ble det åpnet for en mulighet til å koble fellingstillatelsen til regional fellingsleder i Buskerud, Haakon B. Borgen. Det ble tatt direkte telefonisk kontakt med Borgen, som straks sa seg villig til å organisere fellingsforsøk også på Telemarkssiden. Etter dette ble det kl. 16.33 gitt en midlertid fellingstillatelse på en skadegjørende ulv i tidsrommet 2. – 12. juli gjeldende for kommunene Skien, Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal. Denne ble sendt ut på SMS til fellingsleder Borgen, leder av landbrukskontoret i Skien kommune og landbrukskontoret i Notodden kommune. Meldingen gikk også til Statsforvalterens kontor i Buskerud og SNO. I denne meldingen ble det gitt beskjed om at formell tillatelse ville bli sendt ut onsdag 3. juli.

Lovgrunnlaget

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9 gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. I vurderingen skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a til d;

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak - Statsforvalteren skal vektlegge føringene i regional forvaltningsplan.

Samtidig legger Stortingets rovviltforlik fra 2011 føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Felling kan bare gjennomføres hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

I perioden 1. juni 2024 til 15. februar 2025 er myndighet til å fatte vedtak om skadefelling tillagt Statsforvalteren. Rovviltnemnda for region 2 – Vestfold, Telemark, Buskerud og Aust-Agder har vedtatt en skadefellingskvote på to ulver gjeldende fra 1. juni 2024 – 15. februar 2025. Pr. i dag er det ikke felt dyr av kvoten. Videre har rovviltnemnda i region 2 satt særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv. Disse er: *Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.*

Statsforvalterens vurdering

Områdets betydning som beitemark

I skadeområdet er det en sauebesetning som besto av 173 dyr da den ble sluppet på beite med utgangspunkt fra Horta seter i begynnelsen av juni. Området hvor skadene har oppstått har dermed lav tetthet av sau på utmarksbeite. Tar vi med omkringliggende beiteområder i nabokommunene, er det snakk om besetninger både i Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal. Det kan ikke utelukkes at det oppstår skader i nabokommuner, derfor er det naturlig å vurdere situasjonen i lys av en videre skadeutvikling i andre, nærliggende områder. Tettheten av sau på utmarksbeite øker

vestover i fylket og er størst Vest-Telemark. Statsforvalteren anser at det nåværende skadeområdet har moderat betydning som beitemark, mens det mot vest må betraktes som større betydning. Det går også et større antall sau på utmarksbeite i flere av de kommunene tillatelsen er gjort gjeldende for.

Skadenes omfang og potensialet for fremtidige skader

I henhold til kommentarene i rovviltforskriften er situasjoner hvor det nylig har skjedd angrep, som også ligger an til å fortsette, i kjernen av bestemmelsen. Hvis det har skjedd skade i det aktuelle området for lengre tid tilbake, typisk sist beitesesong, vil det også være hjemmel til å fatte vedtak om felling forutsatt at øvrige omstendigheter åpner for dette. Det må da være en viss nærhet i tid til at skadene mulig kan oppstå. I det aktuelle området, samt i omkringliggende beiteområder, er det sluppet mange besetninger med sau på utmarksbeite. Det er dokumentert sau tatt av ulv i Rollag kommune i Buskerud og dokumentert bildeobservasjon av ulv i Øvre Eiker kommune. Videre er det nå dokumentert fire sauer/lam i Skien kommune, samt gjort synsobservasjoner ved Geiteryggen onsdag morgen 3. juli. Erfaringer fra andre områder viser at ulv som oppholder seg i beiteområder med sau, kan forårsake omfattende skader på kort tid. Med beitedyr spredt rundt i flere kommuner i østre og midtre deler av Telemark, vurderer Statsforvalteren at potensialet for fremtidige skader er stort dersom ulven fortsetter å oppholde seg i området. Observasjonen som ble gjort, der en ulv ble filmet mellom Klovholt og Geiteryggen onsdag morgen 3. juli, tyder på at dette kan være det skadegjørende individet og at den er på vandring vestover i Telemark.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det er et spredte besetninger av sau på utmarksbeite i de kommunene som tillatelsen er gjort gjeldende for. Statsforvalteren kan ikke se at det er mulig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak mens beitedyra går spredt på utmarksbeite. Radiobjeller og Nofence i de berørte og omkringliggende områdene er innstilt på hyppigere varslingsfrekvens. Dette kan bidra til raskere å avdekke skadesituasjoner, men vil i begrenset grad forebygge ytterligere skader. Det er vanskelig å se at det finnes andre forebyggende tiltak som er tilfredsstillende med hensyn til de begrensninger som legges på beitebruken i området. Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det ikke andre tilfredsstillende tiltak enn å gi tillatelse til felling for å avverge skader på husdyr i dette tilfellet.

Naturmangfoldloven § 8 - 12

Vedtaket baserer seg på siste tilgjengelige kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Statsforvalteren viser til bestandsrapporter publisert på nettsidene til Rovdata, som har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Statsforvalteren anser at føre-var prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt.

Det aktuelle fellingsområdet for tillatelsen er utenfor ulvesonen, og ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Det foreligger ikke opplysninger om at det forekommer genetisk verdifulle individer av ulv i området. Dersom individet likevel viser seg å være av stor genetisk verdi for den Sør-Skandinaviske ulvebestanden, må det gjøres en ny vurdering av evt. andre tiltak enn felling. Naturmangfoldloven § 11 anses ikke som relevant her.

Konklusjon

Statsforvalteren anser at vilkårene for å gi skadefellingstillatelse på én – 1 - ulv i det aktuelle området er oppfylt. Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og spesielt det videre skadepotesialet, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre skader er at det iverksettes fellingsforsøk på ulven. Den aktuelle ulven må antas å være et streifindivid og oppholder

seg utenfor ulvesonen. Felling av en ulv i dette området vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå bestandsmålet, og Statsforvalteren anser at det ikke vil true bestandens overlevelse. Det er ikke kjent at denne aktuelle ulven er genetisk viktig. Statsforvalteren gir tillatelse til skadefelling av én (1) ulv innenfor de vilkårene som går frem nedenfor.

Etter instruks fra Miljødirektoratet av 21. mai 2018, skal Statsforvalteren ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. Det er ikke kjent at det er genetisk verdifulle individer på vandring i dette området. Statsforvalteren ber om at fellingslaget samler inn hår og møkkprøver for DNA-analyse dersom de kommer over dette. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel hår, avføring eller urin, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikret dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse. SNO samler også inn prøver til DNA-analyse (saliva- og møkkprøver) dersom de kommer over dette i forbindelse med sitt arbeid.

Det gis tillatelse til bruk av løss på drevet halsende hund under fellingsforsøket. Statsforvalteren viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løss på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Det er et vilkår at dyreeiere og eventuelt beitelagene i det aktuelle området er enig i at slik hund kan brukes. Viltet er sårbart på våren og sommeren. Statsforvalteren viser til at det er satt spesielle vilkår ved bruk av løss på drevet halsende hund for å redusere faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned etter fellingsforsøket rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

Følgende vilkår gjelder for fellingstillatelsen:

1. Tillatelsen gjelder felling av én (1) ulv i tidsrommet 2. juli 2024 kl. 16.30 til 12. juli 2024 kl. 17.00.
2. Fellingsområdet er avgrenset slik: Kommunene Skien, Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal.
3. Forsøk på felling i samsvar med denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
4. Øvre Eiker kommune er *administrativt ansvarlig kommune* og fellingsleder Haakon F. Borgen er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kun personer oppnevnt på kommunale eller regionale skadefellingslag kan delta på fellingsforsøket. Liste over deltakere skal være oversendt Statsforvalteren. Statsforvalteren skal ha skriftlig beskjed om eventuelle endringer på listen.
5. Skadefellingsforsøket skal rettes mot den aktuelle ulven tillatelsen gjelder for. Innsatsen bør styres mot områder hvor ulven er observert og der det eventuelt oppstår tap.
6. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - må oppfylle kravene til, og inneha lisens, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, § 13. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
8. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk (timesats kr 255). Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på inntil kr 30 000 til fellingsforsøket. I tillegg gis det tilsagn om inntil kr 20 000 til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket (kjøring, bompenger etc., ikke lønn). Rammene er absolutte. Dersom spesielle omstendigheter gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen eller fellingsleder ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

9. Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalteren om forbruk av rammen innen tre dager etter endt skadefellingsforsøk.

10. Fellingslaget skal melde tilbake til Statsforvalteren minimum en gang pr. døgn om gjennomføringen av fellingsforsøket. Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Statsforvalteren varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart på vakttelefonen – tlf. nr. 95077102.

11. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf. §§ 15 og 16.

12. Felling eller skudd mot ulv skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren og politiet. Dersom ulv skades, avgjør Statsforvalteren hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovvilt-forskriften § 17. Skuddplass skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, SNO eller politiet krever dette.

13. Ulv som blir felt i samsvar med denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning (NINA), Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Statsforvalteren.

14. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under dette fellingsforsøket:

- Hunden(e) skal ha GPS-sender
- Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv
- Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden
- Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes
- Kommunen/ verneområdestyret må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven
- Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Statsforvalteren. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av GPS-logg fra hundepiler.

15. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket:

- Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.
- Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
- Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
- Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

16. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Elektronisk rapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no.

17. Ved fellingsforsøk av både gaupe og ulv i det aktuelle området skal dette koordineres slik at fellingsforsøkene ikke ødelegger for hverandre, og at ressursbruken blir best mulig utnyttet.

17. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Klage

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at vedtaket er kunngjort, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fungerende direktør

Odd Frydenlund Steen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS	Postboks 325	1502	MOSS
STATSFORVALTEREN I AGDER AUST-TELEMARK SAU OG GEIT	Postboks 504 c/o Edvard Eikemo Saulandsvegen 627	4804 3692	ARENDAL SAULAND
TELEMARK SAU OG GEIT	v/ Torhild F Sisjord Hjartdalsvegen 760	3690	HJARTDAL
DRANGEDAL KOMMUNE	Gudbrandsveien 7	3750	DRANGEDAL
NOME KOMMUNE	Ringsevja 30	3830	ULEFOSS
MIDT-TELEMARK KOMMUNE	Bøgata 67	3800	BØ I TELEMARK
NOTODDEN KOMMUNE	Postboks 193	3672	NOTODDEN
SILJAN KOMMUNE	Sentrumsveien 105	3749	SILJAN
SKIEN KOMMUNE	Postboks 158 Sentrum	3701	SKIEN
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
MILJØDIREKTORATET	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM